

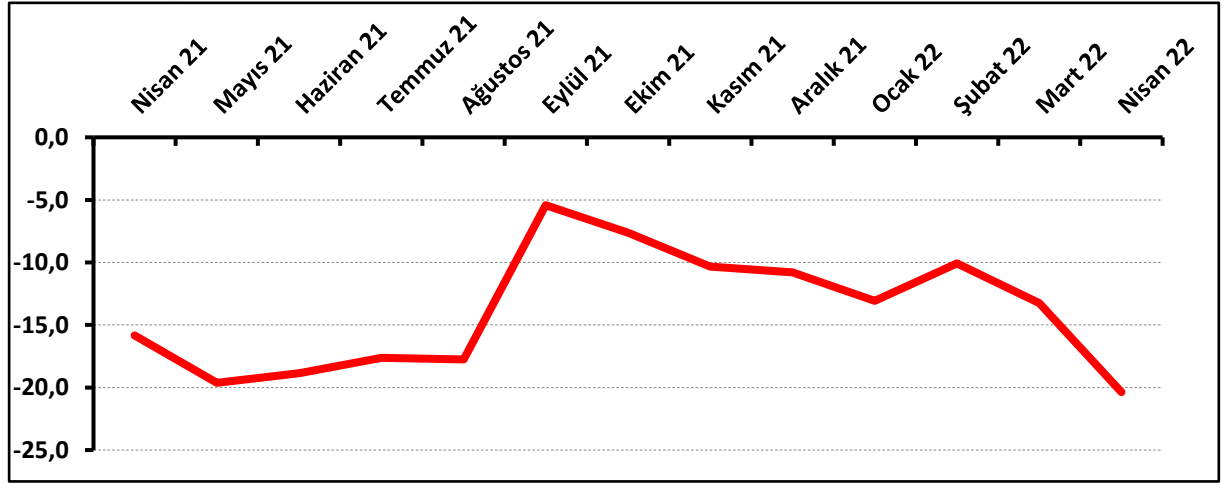
PERAKENDE GÜVENİ NİSAN AYINDA GEÇEN AYA VE GEÇEN YILA KIYASLA AZALDI

TEPE, Nisan 2022’de bir önceki aya göre 7,1 puanlık, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 4,6 puanlık azalışla -20,4 puan değerini aldı. Nisan 2022’de TEPE anketine katılan perakendecilerin yüzde 76,7’si geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtirken, bu oran Mart 2022’de yüzde 63,4 seviyesindeydi. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü Nisan ayında perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Bölgeler bazında incelendiğinde ise Nisan ayı perakende güveninde en fazla artış Doğu Karadeniz Bölgesi’nde görüldü.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya göre azalış gösterdi

TEPE değeri, Nisan 2022’de -20,4 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 4,6 puan, geçen aya göre 7,1 puan azaldı. TEPE değerinin yıllık değişiminde geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki 16,4 puanlık kötüleşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki 0,8 puanlık değişim endekse olumlu yansıdı.

Şekil-1. TEPE (Nisan 2021 – Nisan 2022)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-12,4	-17,9	-19,6	-29,1	-17,3	-20,9	-16,3	-15,2	-15,2	-12,9	-12,0	-2,6
2021	-15,4	-19,7	-20,0	-15,8	-19,6	-18,9	-17,6	-17,8	-5,4	-7,6	-10,3	-10,8
2022	-13,1	-10,1	-13,3	-20,4								

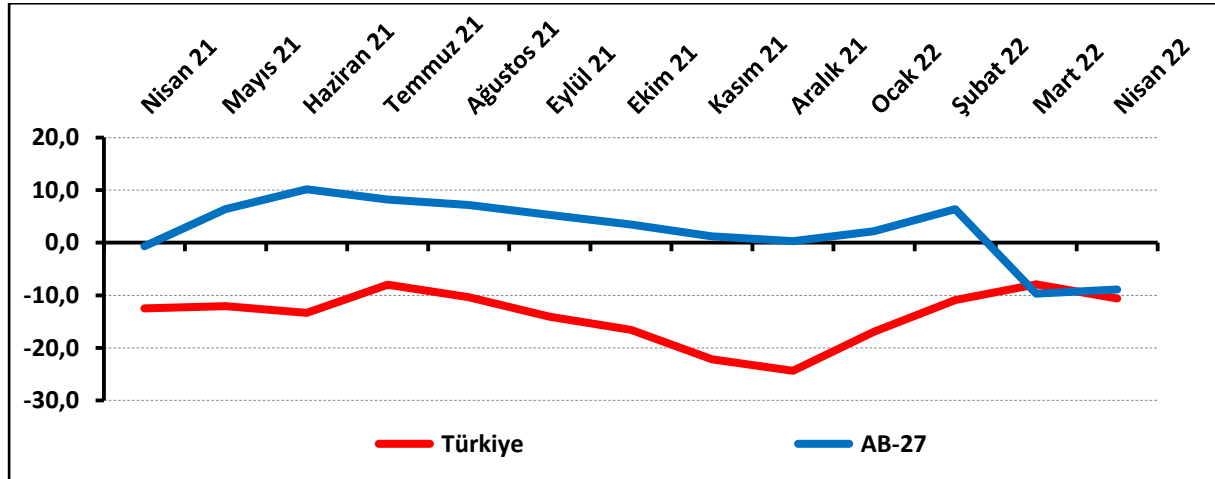
¹ Bültendeki tablo ve grafikler -aksi belirtilmediği sürece- mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin geleceğe yönelik satış beklentisi geçen aya kıyasla azalırken, geçen yıla kıyasla arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Nisan 2022’de -10,6 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 2,7 puan azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre 1,9 puan arttı.

Nisan 2022’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 18,3’ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 21,3’ü işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 60,4 oldu. İyileşme beklentilerine çoğunlukla mevsimsel geçiş, kötüleşme beklentileri ekonomideki kötü gidiş ve fiyatlardaki yükseliş ile gerekçelendirilmiştir.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Nisan 2021 – Nisan 2022)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

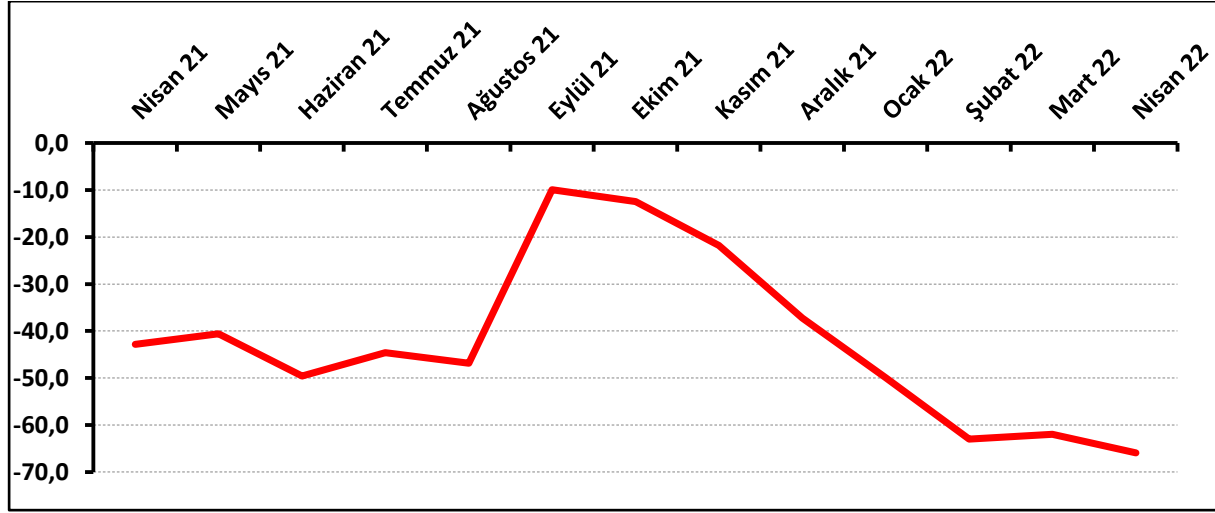
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-1,2	-14,2	-16,5	-39,3	-9,6	-9,8	-9,2	-9,2	-4,2	-0,3	2,6	1,6
2021	-6,8	-11,5	-17,5	-12,5	-12,0	-13,4	-8,0	-10,4	-14,1	-16,6	-22,2	-24,4
2022	-17,0	-10,9	-7,9	-10,6								

İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmeler kötüleşti

İşlerin (geçen yılın aynı dönemine göre) durumuna yönelik değerlendirmeler, Nisan 2022’de -65,9 puan değerini alarak Mart 2022’ye göre 3,9 puan, Nisan 2021’e göre 23,0 puan azaldı.

Nisan 2022’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 10,8’i geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 75,6 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 13,6 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Nisan 2021 – Nisan 2022)

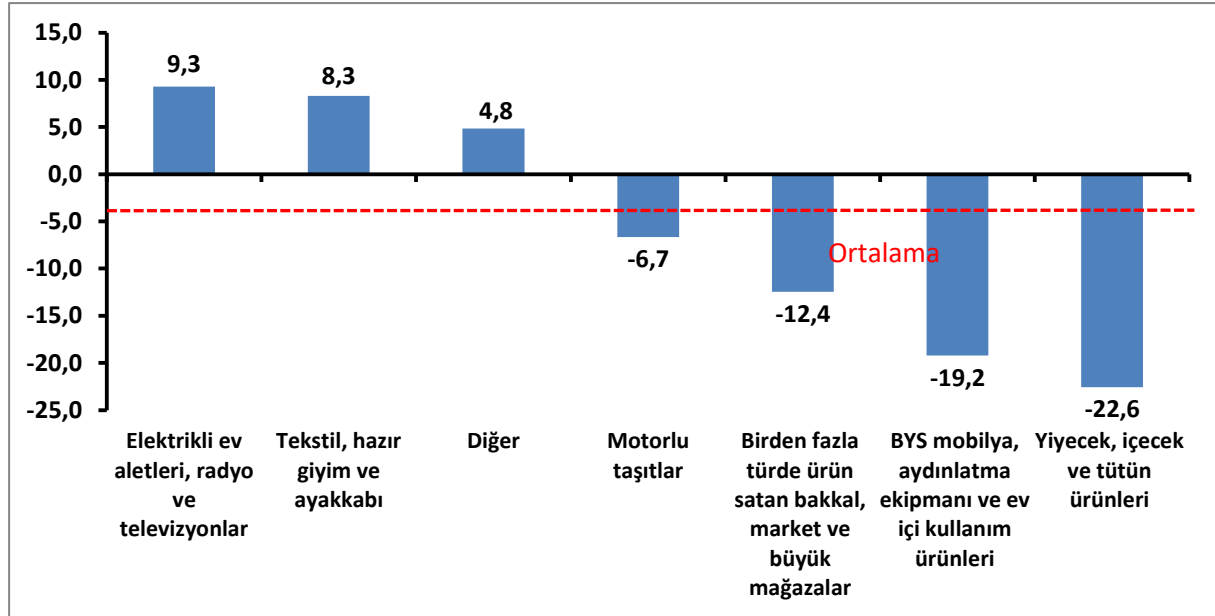
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-37,6	-36,1	-42,8	-64,9	-40,8	-55,2	-41,7	-46,5	-39,4	-37,6	-39,3	-37,7
2021	-41,6	-37,8	-46,2	-42,9	-40,6	-49,6	-44,6	-46,9	-9,9	-12,5	-21,8	-37,2
2022	-49,9	-63,0	-62,0	-65,9								

Perakende güveni en fazla “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Nisan 2022’de, geçen yılın aynı dönemine göre “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” ve “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektörlerindeki değişim ortalamasının üzerinde gerçekleşirken, “motorlu taşıtlar”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörleri ortalamasının altında değer aldı.

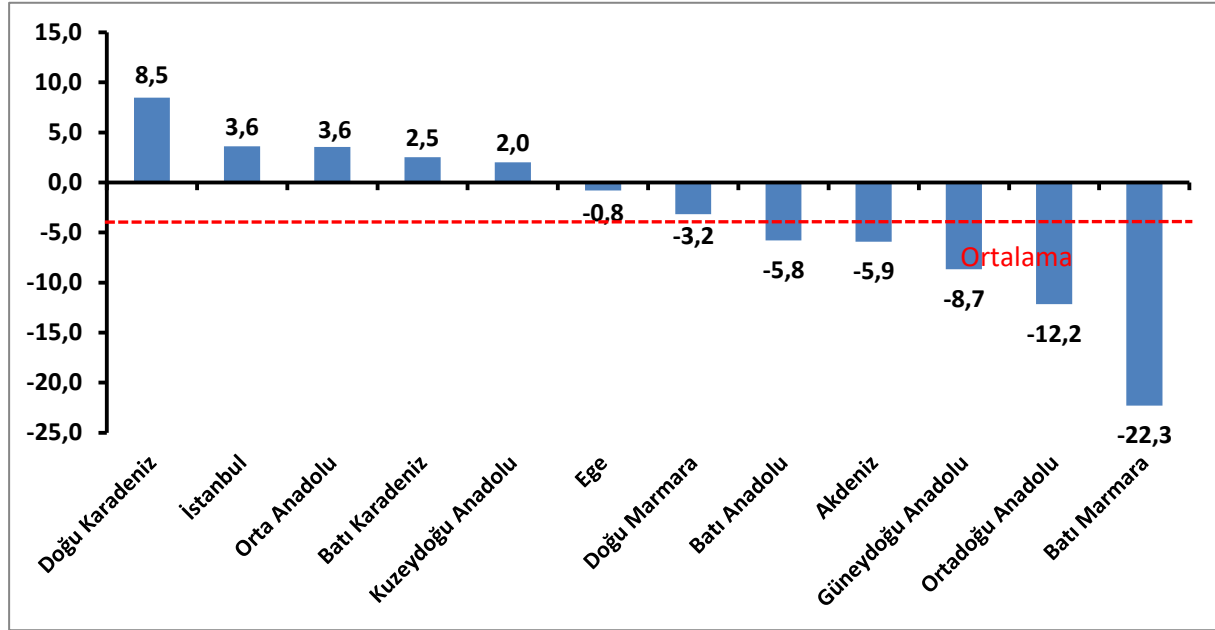
Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Nisan 2022’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakende güveni en çok Doğu Karadeniz Bölgesi'nde arttı

Perakende güvenine bölgeler itibarıyla bakıldığında, Nisan 2022'de, geçen yılın aynı dönemine göre Doğu Karadeniz, İstanbul, Orta Anadolu, Batı Karadeniz ve Kuzeydoğu Anadolu bölgelerinde artış gerçekleşirken, Ege, Doğu Marmara, Batı Anadolu, Akdeniz, Güneydoğu Anadolu, Ortadoğu Anadolu ve Batı Marmara bölgelerinde ise azaldı. En fazla azalış -22,3 puan ile Batı Marmara Bölgesi'nde yaşandı.

Şekil-5. Bölgeler bazında TEPE'nin Nisan 2022'de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)*

* Akdeniz, Adana, Antalya, Mersin, Osmaniye; Batı Anadolu, Ankara, Konya; Batı Karadeniz, Kastamonu, Samsun, Tokat, Zonguldak; Batı Marmara, Balıkesir, Tekirdağ; Doğu Karadeniz, Ordu, Trabzon; Doğu Marmara, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Yalova; Ege, Denizli, İzmir, Kütahya, Muğla, Uşak; Güneydoğu Anadolu, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin; Kuzeydoğu Anadolu, Erzurum; Orta Anadolu, Kayseri, Niğde; Ortadoğu Anadolu, Malatya ve Van illerini kapsamaktadır.

Perakendede satış ve istihdam beklentileri geçen aya göre kötüleşti

TEPE anketine soru bazında bakıldığında, Nisan 2022’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu”, “işlerin geçen yıla göre durumu” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Nisan 2021’e kıyasla olumlu yönde değişirken, “önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” ise önemli oranda arttı. Bir önceki aya kıyasla bakıldığında ise “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş beklentisi” dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Mart 2022’ye kıyasla olumsuz yönde değişirken, “önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” arttı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 04/2021	Endeks 03/2022	Endeks 04/2022	Bir önceki aya göre değişim 04/2022	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 04/2022
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-48,9	-55,8	-65,3	-9,5	-16,4
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	13,9	24,0	14,7	-9,3	0,8
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-24,2	-24,4	-23,3	1,1	0,9
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-12,5	-7,9	-10,6	-2,7	1,9
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-6,1	-1,9	-4,8	-2,9	1,3
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	36,9	69,1	73,3	4,2	36,4
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-42,9	-62,0	-65,9	-3,9	-23,0
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	9,0	-0,3	-1,7	-1,4	-10,7

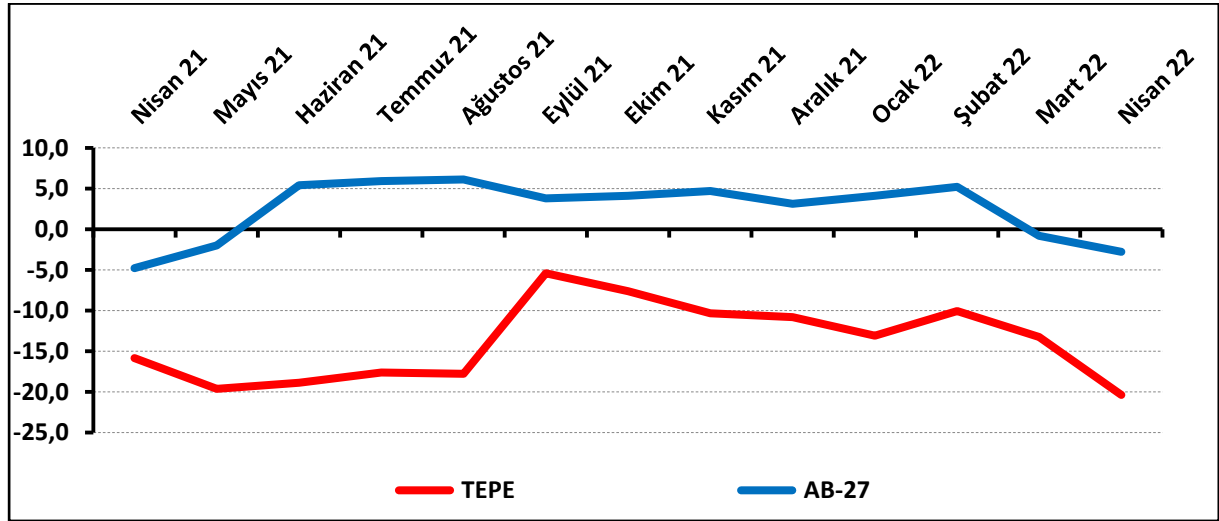
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablodaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen yıla göre artarken, geçen aya göre azaldı

AB-27 Perakende Güven Endeksi, Nisan 2022'de bir önceki aya göre 2,0 puan azalırken, geçen yılın aynı dönemine göre 2,0 puan arttı ve -2,8 puan değerini aldı. Haziran 2021'den itibaren pozitif değerler alan AB-27 perakende güven endeksi, Mart 2022'de tekrar negatif alana geçmişti. Öte yandan, TEPE'nin denge değeri tüm aylarda negatif değerlidir ve Şubat 2022'deki kısmi artış hariç, Eylül 2021'den itibaren perakende güveninde genel bir bozulma eğilimini ima etmektedir.

Şekil-6. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Nisan 2021 – Nisan 2022)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	2,6	2,1	-6,7	-34,2	-32,7	-19,6	-13,2	-8,1	-4,8	-3,1	-9,8	-8,1
2021	-13,4	-14,3	-8,3	-4,8	-2,0	5,4	5,9	6,1	3,8	4,1	4,7	3,1
2022	4,1	5,2	-0,8	-2,8								

Nisan 2022'de perakende güveni değişiminde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının gerisinde kaldı

Türkiye ve AB-27 ülkelerinin Perakende Güven Endeksleri değerlendirildiğinde, Nisan ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülke Malta oldu. Slovenya ve Estonya'da da 20 puan üzerinde iyileşme gerçekleşti. Bölge ortalamalarındaki değişim AB-27'de 2,0 puana, Euro Bölgesi'nde ise 2,3 puana ulaştı. Bir önceki aya göre gelişmeler değerlendirildiğinde, en yüksek artış Avusturya'da yaşandı; bölge ortalamaları ise AB-27'de -2,0, Euro Bölgesi'nde -1,9 puan oldu. Türkiye'nin geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının gerisinde kaldığı görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Nisan 2021 ve Mart 2022'ye göre)

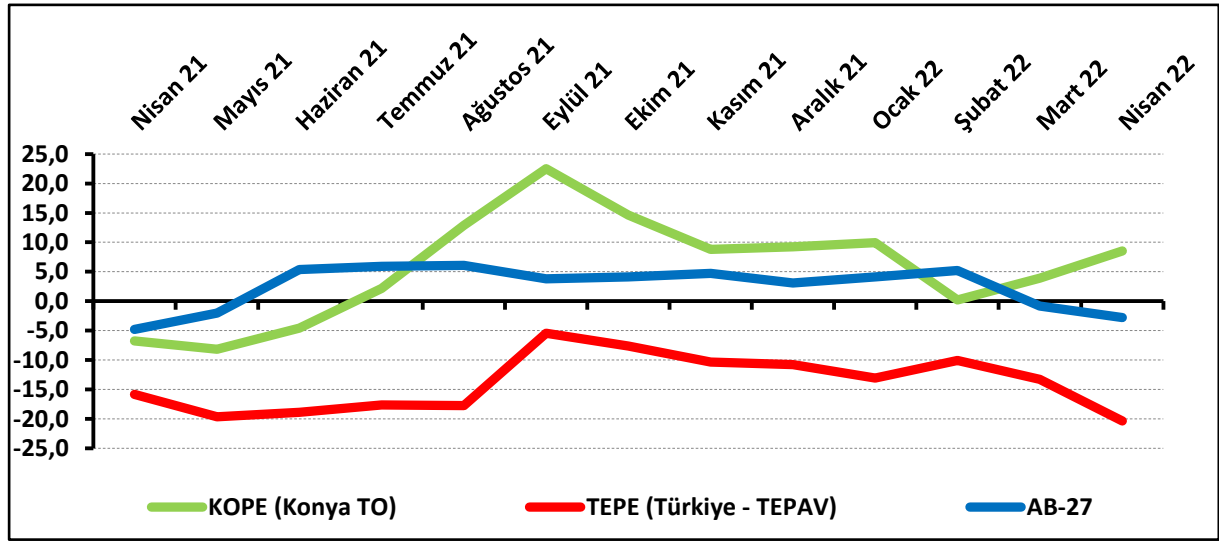
Ülkeler	Nisan 2021'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Mart 2022'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Malta	65,7	-1,7
Slovenya	20,9	6,5
Estonya	20,6	4,0
Hırvatistan	18,3	6,9
Slovakya	15,8	3,3
Belçika	15,0	0,7
Bulgaristan	12,2	2,7
Karadağ	9,7	-6,8
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	8,8	-1,0
Portekiz	8,8	-0,7
Polonya	8,7	3,0
Avusturya	6,8	9,8
İtalya	6,7	4,7
Sırbistan	6,4	1,1
Makedonya Cumhuriyeti	6,0	7,4
Hollanda	5,0	0,4
Çek Cumhuriyeti	4,8	-3,0
Almanya	2,7	-0,7
Letonya	2,4	-1,4
Euro Bölgesi-19	2,3	-1,9
AB-27	2,0	-2,0
Macaristan	-0,2	-6,0
Fransa	-1,4	-2,7
İspanya	-1,8	-7,6
İsveç	-2,0	-3,6
Yunanistan	-2,3	-5,2
Litvanya	-4,3	0,4
Türkiye	-4,6	-7,1
Romanya	-6,2	-1,3
Finlandiya	-8,4	5,3
Arnavutluk	-10,9	-5,3
İrlanda	-17,2	-14,1
Danimarka	-18,5	-16,0

*Sıralama Nisan 2021 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) iş birliğinde hazırlanan Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE), Nisan 2022'de geçen yılın aynı dönemine göre 15,2 puan, bir önceki aya göre ise 4,6 puan artışla 8,5 puan değerini aldı. KOPE, Nisan ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha olumlu bir perakende güvenine işaret etmektedir.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Nisan 2021 – Nisan 2022)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-5,2	-5,4	-21,3	-28,1	-8,9	-9,5	-4,6	-11,8	-12,3	-14,2	-15,7	-16,1
2021	-11,6	-13,3	-8,5	-6,7	-8,2	-4,6	2,2	12,9	22,5	14,6	8,8	9,3
2022	9,9	0,2	3,9	8,5								